

**A Kúria
mint másodfokú bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Kf.VII.39.797/2020/6.

A tanács tagjai: . Magyarfalvi Katalin
a tanács elnöke

. Kulisity Mária

előadó bíró

Mészárosné Dr. Szabó Judit

bíró

A felperes: felperes neve
(felperes címe)

A felperes képviselője: Dr. Gonda Ügyvédi Iroda
(címe)

Az alperes: alperes neve
(alperes címe)

Az alperes képviselője: Pál és Kozma Ügyvédi Iroda
(címe)

A per tárgya: Közzolgálati Döntőbizottság határozatának felülvizsgálata, sérelemdíj

A fellebbezést Közzolgálati Döntőbizottság fél: felperes

A fellebbezéssel támadott határozatának száma:

Fővárosi Törvényszék 10.K.702.306/2020/8.

Rendelkező rész

A Kúria a Fővárosi Törvényszék 10.K.702.306/2020/8. számú ítéletének a Közzolgálati Döntőbizottság határozatára és a Döntőbizottság új eljárásra utasítására vonatkozó rendelkezését helybenhagyja, egyebekben az ítéletet hatályon kívül helyezi és az elsőfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasítja.

A Kúria kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 200.000 (kétszázezer) forint + ÁFA elsőfokú perköltséget. A véglegesen elbírált rész tekintetében a le nem rótt elsőfokú eljárási illetéket a Magyar Állam viseli.

Kötelezi a Kúria a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 50.000 (ötvenezer) forint és ÁFA másodfokú perköltséget, valamint a Magyar Állam javára - külön felhívásra - 40.000 (negyvenezer) Ft fellebbezési illetéket.

A hatályon kívül helyezett rész vonatkozásában a Kúria a felek másodfokú perköltségét 200.000 (kétszázezer) forint + ÁFA összegben, a fellebbezés illetékét 2.460.000. (kétmillió-négyszázhatvanezer) forintban állapítja meg.

Az ítélet ellen további jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

Tényállás

- [1] A felperes 2015. szeptember 1. napjával határozott idejű kormányzati szolgálati jogviszonyt létesített az alperessel, a határozott idő a ...i külszolgálat idejében került meghatározásra. A felperes 2015. október 19-től kezdődően került kihelyezésre a ...i külképviseletre, külgazdasági attasé munkakörben. A külszolgálat várható befejezésének éveként a munkáltató a kihelyező okiratban 2020. évet jelölte meg. A kihelyező okirat tartalmazta, hogy a kihelyezés időtartama az alperes döntésének függvényében módosítható, ami a felperes idő előtti berendelését eredményezheti.
- [2] A felperest 2017 szeptemberében 2017. október 18-tól november 6-ig terjedő időszakra hivatali érdekből berendelték. A felperes ...ban megbetegedett és 2017. október 9. és 12. között kórházi kezelésben is részesült. A felperes a hazarendelését követően a szakmai vezetőjének jelezte, hogy az állomáshelyén lévő magas légszennyezettség miatt egészségügyi problémája merült fel. Ezt követően a felperes soron kívüli munkaköri alkalmassági vizsgálatát rendelték el. A foglalkozás-egészségügyi orvos 2017. november 22-én kiadott elsőfokú soron kívüli munkaköri orvosi alkalmassági véleményében megállapította, hogy a felperes nem alkalmas a munkakörének ellátására, mivel erősen légszennyezett állomáshelyen tartós külszolgálatra nem alkalmas. A munkavédelmi hatóság 2018. május 14-én kelt határozatával a felperes megbetegedését foglalkozási megbetegedésként nyilvántartásba vette.
- [3] A felperes vitatta az elsőfokú orvosi alkalmassági vélemény megállapításait, keresőképtelenséget igazoló orvosi iratait nem adta le a munkáltatónál. A felperes utólag, 2018. május 16-án adott le orvosi igazolást, mely szerint 2017. december 18-tól 2018. január 25-ig keresőképtelen beteg volt. A felperes két álláshelyre pályázott, pályázata eredménytelen volt.
- [4] Az alperes a 2018. január 12. napján kelt okiratban értesítette a felperest, hogy a fennálló kormányzati szolgálati jogviszonya keretében teljesített tartós külszolgálat a külképviseletekről és a tartós külszolgálatról szóló 2016. évi LXXIII. törvény (a továbbiakban: Külszoltv.) 20. § (3) bekezdés b) pontja szerint 2018. január 28. napján megszüntetésre kerül a kihelyezés visszavonásával. Az alperes 2018. január 12-én átadta az okiratot a felperes részére, de a felperes az okiratot nem írta alá, melyről jegyzőkönyv nem készült. Ezt követően az alperes újabb okiratban úgy rendelkezett, hogy a tartós külszolgálat 2018. január 31. napjával kerül megszüntetésre, melyet 2018. január 29-én megkísérelt átadni a felperes részére. Ezzel egyidejűleg írásba foglalt kinevezés módosításra vonatkozó ajánlatot készített, mely szerint a felperes jogviszonya a ... megszervezésével kapcsolatos feladat ellátására 2018. június 30-ig meghosszabbításra került volna koordinációs referens munkakörben. A felperes 2018. január 29-én a tartós külszolgálat megszüntetéséről szóló irat átvételét megtagadta és nem fogadta el a kinevezés módosításra vonatkozó munkáltatói ajánlatot sem. Ugyancsak megtagadta a kormányzati szolgálati jogviszony 2018. január 31. napjával történő határozott idő lejárta miatt bekövetkező megszűnéséről szóló irat átvételét is; a közlés megtagadásáról jegyzőkönyv készült.

A közszolgálati panasz

- [5] A felperes a tartós külszolgálat kihelyezés visszavonásával történő megszüntetéséről rendelkező intézkedés, valamint a kormányzati szolgálati jogviszony megszűnéséről rendelkező intézkedés ellen panaszt terjesztett elő a Közszerzői Döntőbizottságnál. Ebben arra hivatkozott, hogy a munkáltató jogellenesen vonta vissza a kihelyezést, ebből kifolyólag a kormányzati szolgálati jogviszonya is jogellenesen szűnt meg. A munkáltató eljárása a rendeltetésszerű joggyakorlás elvébe ütközött, valamint a külszolgálat megszüntetésének indoka nem valós és nem okszerű. Kérte a Döntőbizottságtól, hogy kötelezze a munkáltatót a közszolgálati tisztviselőkről szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Kttv.) 193. § (3) és (4) bekezdései alapján a jogellenességet megállapító határozat jogerőre emelkedéséig járó illetménye és egyéb járandóságai megfizetésére,

továbbá tizenkét havi illetménynek megfelelő összeg megtérítésére. Ezen felül a jogellenes megszüntetéssel összefüggésben kártérítést, valamint a munkáltató kötelezését kérte a Kttv. 193. § (5) bekezdése alapján huszonnégy havi illetménynek megfelelő átalánykártérítés megfizetésére.

- [6] A Közszolgálati Döntőbizottság 2018. május 28-án kelt határozatával az eljárást megszüntette. A határozat indokolása szerint a Közszolgálati Döntőbizottság hatásköre nem terjed ki a felperes tartós külszolgálatának kihelyezés visszavonásával történő megszüntetéséről rendelkező intézkedés vizsgálatára, mivel azt a Kttv. 190. § (2) bekezdésében foglalt taxatív felsorolás nem tartalmazza. A megszűnés a fenti jogszabályi rendelkezés alapján szintén nem tartozik a Közszolgálati Döntőbizottság hatáskörébe. A panaszos igénye a Kttv. 190. § (3) bekezdése alapján közvetlenül bíróság előtt érvényesíthető.

A kereset és védírat

- [7] A határozat ellen a felperes terjesztett elő keresetet. A per során módosított, végső kereseti kérelmében kérte, hogy a bíróság a Közszolgálati Döntőbizottság határozatát érdemben bírálja el és változtassa meg oly módon, hogy állapítsa meg, hogy az alperes a kormányzati szolgálati jogviszonyát és a külszolgálatot is rendeltetésellenesen szüntette meg. „A jogellenesség jogkövetkezményeként kérte a Döntőbizottságot”, illetve a bíróságot, hogy az alperest kötelezze a Kttv. 193. § (1) bekezdés a) pontja, (3) és (4) bekezdései alapján az ítélet jogerőre emelkedéséig járó havi 1.763.937 forint elmaradt illetmény és tizenkét havi távolléti díj, valamint a Kttv. 169. § (1) bekezdése alapján 58.209.921 forint kártérítés és kamatai megfizetésére. Kérte továbbá az alperes kötelezését 58.209.921 forint munkahelyi egészségkárosodás miatti kártérítés, a 2017. évi második félévi teljesítményértékelés és minősítés jogellenességével összefüggésben 4.000.000 forint sérelemdíj, az egészségsérelem és a magánélethez való jog sérelem miatt 3.000.000 forint sérelemdíj, az emberi méltóság megsértése miatt 1.000.000 forint sérelemdíj megfizetésére. A baleseti kártérítés, valamint a teljesítményértékelés, minősítés miatti sérelemdíj tárgyában az elsőfokú bíróság a tárgyalást elkülönítette.
- [8] A felperes keresete alapjául előadta, hogy a Közszolgálati Döntőbizottság jogellenesen állapította meg a hatáskörének hiányát a kormányzati szolgálati jogviszony megszűnésével kapcsolatban. E körben hivatkozott a Kúria joggyakorlat-elemző csoport véleményében foglaltakra, mely megállapította, hogy a kormányzati jogviszony megszűnését megállapító munkáltatói irat tekintetében a Döntőbizottság hatásköre fennáll. A tartós külszolgálat megszüntetése a kormányzati szolgálati jogviszony megszüntetésével kapcsolatos intézkedés volt, ezért az is vizsgálható a Közszolgálati Döntőbizottság által. Az alperes nem tett eleget azon törvényi kötelezettségének, hogy számára megfelelő munkakörülményeket biztosítson. A munkáltató a Külszoltv. 18. § (2) és (3) bekezdésével szemben eljárva alkalmatlannak nyilvánította, majd egyoldalúan megszüntette a tartós külszolgálatát és ezzel a kormányzati szolgálati jogviszonyát is. Nem ő volt alkalmatlan, hanem a munkakörülmények nem voltak megfelelőek. Az alkalmassági vélemény felperesi vitatása és az alperes foglalkozás-egészségügyi vizsgálatra vonatkozó utasítása ellenére nem szerezték be a másodfokú szakértői véleményt, továbbá az alperes a betegsége ideje alatt is folyamatosan foglalkoztatta. A külszolgálat visszavonása jogellenes, mert a Külszoltv. 20. § (5) bekezdésében foglalt törvényi feltételek a megszüntetés időpontjában nem álltak fenn. Az alperes az intézkedést a munkavédelmi atrocitás bejelentése és munkavédelmi érdekérvényesítés miatt retorzió jelleggel, kifejezetten a véleménynyilvánítás ellehetetlenítése és a jogérvényesítés elnehezítése céljából hozta meg.
- [9] A felperes az 1.000.000 forint sérelemdíj iránti követelése kapcsán arra hivatkozott, hogy az alperes eljárása sértette az emberi méltóságát. Emberhez és diplomatához méltatlan helyzetbe hozta az alperes azzal, hogy a foglalkozási megbetegedés jelzését követően vele szemben ellenségesen lépett fel, a munkakörnyezetben azt a hatást keltve, hogy a munkavégzésre alkalmatlan, elhallgatva azt a

körülményt, hogy valójában az alperes mulasztása vezetett a betegséghez. A munkavédelmi meghallgatást megelőzően azért módosította a meghallgatás időpontját és azért értesítette arról, hogy a közigazgatási államtitkár személyesen kíván rajta részt venni, hogy a felperest elbizonytalanítsa, jog- és érdekvényesítésében akadályozza. A külszolgálat visszavonásával gyakorolt eljárás is sértette az emberi méltóságát, mert az alperes nem kereste az emberi méltósághoz illő, az alperes személyéhez méltó eljárás lehetőségét: betegségéről tudva betegen utasította munkavégzésre, majd utóbb ugyanezen belföldi munkavégzésre hivatkozással élt hátrányos munkáltatói intézkedéssel. E-mailben és méltatlan stílusban értesítette a külszolgálatl kapcsolatos döntéséről, utólagosan egyoldalúan megváltoztatta a döntését, majd a jogviszony „feltámasztásával” egyoldalú kinevezésmódosítást igyekezett kieszközölni. 2018. január 29-én fenyegetett helyzetet teremtve igyekezett egy előre megírt jegyzőkönyv aláírására rábírn, beadványaira és pályázatára nem válaszolt.

- [10] Az alperes kérte a kereset elutasítását arra hivatkozva, hogy a jogszabályoknak döntései meghozatala során megfelelően járt el. A felperes a közszolgálati jogviszony létesítésekor tudatában volt annak, hogy a jogviszony határozott időre létesül, a tartós külszolgálat megszüntetése egyben a jogviszony megszűnéséhez is vezet.
- [11] Az alperes nem vitatta, hogy a Közsolgálati Döntőbizottság tévesen értelmezte a Kttv. 190. § (2) bekezdés a) pontját és e részben a jogszabályi rendelkezésekkel ellentétesen állapította meg hatáskörének hiányát. Ugyanakkor arra hivatkozott, hogy ez a körülmény nem teszi szükségessé az új eljárásra való kötelezést, mert a bíróságnak a jogvitát az eljárás marasztalási jellegéből következően főszabály szerint érdemben el kell döntenie. A hatáskör hiányának téves megállapítása esetén a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) sem kívánja meg feltétlenül a Közsolgálati Döntőbizottság új eljárásra való kötelezését, csak szükség esetén. A tartós külszolgálat megszüntetése kapcsán azonban a Döntőbizottság helyesen állapította meg hatáskörének hiányát. A Kttv. 190. § (2) bekezdése kógens és nem értelmezhető olyan kiterjesztően, hogy az alapján a kormányzati szolgálati viszony megszüntetése mellett a (2) bekezdés a) pontjának hatálya alá tartozónak tekinthető egy további, teljesen más munkáltatói jog gyakorlására vonatkozó intézkedés is. Arra tekintettel sem vizsgálható a tartós külszolgálat megszüntetésére vonatkozó munkáltatói intézkedés jogszerűsége, hogy az adott esetben a határozott időtartamú kormányzati szolgálati jogviszony lejártához, ennél fogva a szolgálati jogviszony megszűnéséhez vezetett.
- [12] Az alperes szerint a tartós külszolgálatot megszüntető, a munkáltató mérlegelési jogkörébe tartozó intézkedés ellen jogvita kezdeményezésének a Kttv. 190. § (6) bekezdésében foglaltakra tekintettel nincs helye, de a kereset érdemben is alaptalan. A tartós külszolgálat megszüntetése körében ugyanis a Külszoltv. kifejezetten megkülönbözteti a felek akaratától függő megszüntetési eseteket és azokat az eseteket, amikor a tartós külszolgálatot meg kell szüntetni. A tartós külszolgálat megszüntetésének a felek akaratától függő különböző eseteit a Külszoltv. 20. § (3) bekezdése szabályozza. A felperes tartós külszolgálatának megszüntetésére a Külszoltv. 20. § (3) bekezdés b) pontja alapján a kihelyezés visszavonásával került sor, mely a munkáltató mérlegelési jogkörébe tartozó döntés. A külszolgálat ugyanis annak bármely időszakában külön indokolás nélkül a kihelyezés visszavonásával megszüntethető. Ezt támasztja alá az a tény is, hogy sem a Kttv., sem pedig a Külszoltv. nem szabályoz olyan jogkövetkezményt, amit egy esetleges jogellenes kihelyezés visszavonás esetére kellene alkalmazni. Korábban a fentiekkel tartalmilag azonos szabályozást tartalmazott a köztisztviselők jogállásáról szóló 1992. évi XXIII. törvény (Ktv.) 59. § (2) bekezdése és a köztisztviselők tartós külszolgálatáról szóló 104/2003. (VII. 18.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Kr1.) 18. § (2) bekezdés b) pontja, illetőleg a tartós külszolgálatról és az ideiglenes külföldi kiküldetéséről szóló 172/2012. Korm. rendelet (a továbbiakban: Kr2.). E rendelkezésekkel kapcsolatban pedig kialakult a bírói gyakorlat, hogy a kihelyezés visszavonása esetén nincs helye jogvitának (Mfv.I.10.079/2014/11.). Hangsúlyozta, hogy érdemben is alaptalan a felperes keresete,

mert a tartós külszolgálat megszüntetése nem a Külszoltv. 20. § (5) bekezdése, illetőleg 20. § (2) bekezdése alapján történt, hanem a 20. § (3) bekezdés b) pontja alapján.

- [13] Az alperes vitatta, hogy bármikor a felperes személyiségi jogait sértő magatartást tanúsított volna.

Az elsőfokú bíróság döntése

- [14] Az elsőfokú bíróság a Közzolgálati Döntőbizottság határozatának a jogviszony megszűnése miatti hatáskör hiányát megállapító részét megsemmisítette és a Közzolgálati Döntőbizottságot e körben új eljárásra és a panasz érdemi elbírálására „utasította”. A határozatot az ezt meghaladó részében helybenhagyta, az ezen felül előterjesztett keresetet elutasította.
- [15] Az elsőfokú bíróság szerint a kormányzati szolgálati jogviszony megszűnésére vonatkozóan a Közzolgálati Döntőbizottság tévesen értelmezte a Kttv. 190. § (2) bekezdésének a) pontját és a jogszabályi rendelkezéssel ellentétesen állapította meg hatáskörének hiányát. Az elsőfokú bíróság utalt a Kúria Közigazgatási és Munkaügyi Kollégiuma Joggyakorlat-elemző Csoportjának 2015. november 24-én közzétett, a Kormánytisztviselői Döntőbizottság határozatainak bírósági felülvizsgálata című összefoglaló vélemény III.3. pontjában foglaltakra, mely szerint a Kttv. 190. § (2) bekezdés a) pontja értelmezése során a Döntőbizottság hatásköre a kormányzati szolgálati jogviszony megszűnését megállapító munkáltatói irat tekintetében fennáll annak ellenére, hogy a jogszabály megfogalmazásában a jogviszony megszüntetése kifejezés szerepel. A Kttv. szabályozása nem következetes, mivel a 60. § előtti, „A kormányzati szolgálati jogviszony megszűnése” fejezetcím alatt szabályozza egyaránt a megszűnés és a megszüntetés eseteit. Ebből levezethető az a jogalkotói akarat, ami a hatásköri szabály olyan kiterjesztő értelmezésére vezet, hogy a Döntőbizottság hatásköre a kormányzati szolgálati jogviszony megszűnését megállapító munkáltatói irat tekintetében is fennáll. Erre tekintettel az elsőfokú bíróság a Kp. 95. § (2) bekezdés b) pontja alapján a Közzolgálati Döntőbizottság határozatát a jogsértéssel érintett részben megsemmisítette, mivel a hatáskör hiányára való hivatkozással történő eljárást megszüntető rendelkezés jogsértő. Ezért a bíróság a Közzolgálati Döntőbizottságot e körben új eljárásra és a panasz érdemi elbírálására utasította. Rögzítette, hogy a **Közzolgálati Döntőbizottság** kizárólag a felperes által előterjesztett eredeti panasz tartalma alapján köteles a felperesi igény elbírálására, azt a felperes a megismételt eljárásban ki nem terjesztheti, nem módosíthatja és nem is egészítheti ki.
- [16] Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy helyes volt a Közzolgálati Döntőbizottság hatáskör hiányát megállapító döntése a tartós külszolgálat kihelyezés visszavonásával történő megszüntetéséről rendelkező intézkedés vonatkozásában, mert azt a Kttv. 190. § (2) bekezdése nem tartalmazza.
- [17] Az elsőfokú bíróság szerint a felperes tartós külszolgálatának megszüntetésére a Külszoltv. 20. § (3) bekezdés b) pontja alapján a munkáltató mérlegelési jogkörébe tartozó intézkedéssel került sor, mellyel kapcsolatban nem kezdeményezhető jogvita a Kttv. 190. § (6) bekezdése alapján. Ezt támasztja alá az a tény is, hogy sem a Kttv., sem pedig a Külszoltv. nem szabályoz olyan jogkövetkezményt, amit egy esetleges jogellenes visszavonás esetén kellene alkalmazni. E körben hivatkozott a Kúria Mfv.I.10.079/2014/11. számú ítéletében foglaltakra. Miután jogvita kezdeményezésének nincs helye, a bíróság a keresetet elutasította.
- [18] Az elsőfokú bíróság ezen túl megállapította, hogy amikor a felperes a kinevező okiratot aláírta, tudomásul vette az abban foglaltakat, így azt is, hogy a munkáltató a tartós kiküldetést visszavonással megszüntetheti. A bíróság rendeltetésellenes joggyakorlást sem talált megállapíthatónak, mivel a visszavonásra pontosan azért került sor, mert a felperes jelezte, hogy a kijelölt külképviseleti szolgálati hely számára egészségügyi kockázatot jelent, amelyet foglalkozás-egészségügyi orvosi szakvélemény is alátámasztott. Az alperes éppen akkor járt volna el rendeltetésellenesen, ha a foglalkozási megbetegedést szenvedett felperest a kockázati ártalmat

okozó szolgálati helyre visszaküldi, ott munkavégzésre kötelezi és ezáltal még súlyosabb egészségügyi károsodás lehetőségének teszi ki.

- [19] Az elsőfokú bíróság rögzítette, hogy a felperes a jogellenes megszüntetésre alapítottan 1.000.000 forint sérelemdíj megfizetésére is kérte kötelezni az alperest, azonban ezt az igényt kizárólag a bíróság előtt terjesztette elő. A Kp. 131. § (6) bekezdése szerint a Közzolgálati Döntőbizottság határozatát támadó kereseti kérelem alapján indult perben a fél nem hivatkozhat olyan tényre, körülményre, bizonyítékra, amely a Közzolgálati Döntőbizottság eljárásának nem képezte tárgyát. Miután a felperes ezen kereseti kérelmét a Közzolgálati Döntőbizottságban előterjesztett közzolgálati panasz nem tartalmazta, ezért a keresetét az eredeti panasz beadványhoz képest nem terjeszthette ki, e körben a keresetet el kellett utasítani. Ezen túl az elsőfokú bíróság rögzítette, hogy a sérelemdíjjal összefüggésben a felperes az emberi méltóság sérelmére hivatkozott, azt azonban nem jelölte meg, hogy pontosan melyik, az emberi méltóság jogából származó konkrét személyiségi jogát sértette meg az alperes, noha ez a felperes sérelemdíj iránti kérelmének elbírálásához feltétlenül szükséges.

A fellebbezés és fellebbezési ellenkérelem

- [20] Az ítélet ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést, kérve elsődlegesen annak megváltoztatását és az elsőfokú bíróság utasítását az eljárás folytatására és az ügy érdemi elbírálására, a sérelemdíjra vonatkozó per elkülönítésére és érdemi határozat hozatalára. Másodlagosan kérte az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását oly módon, hogy a Közzolgálati Döntőbizottság határozatát semmisítse meg és a Közzolgálati Döntőbizottságot a tartós külszolgálat megszüntetése és a kormányzati jogviszony megszűnése tekintetében új eljárásra és a panasz érdemi elbírálására utasítsa, a sérelemdíjra vonatkozó igény körében az elsőfokú bíróságot új eljárásra és a kereset érdemi elbírálására utasítsa. Harmadlagosan kérte, hogy a Kúria részíteleiben hagyja helyben a **Közzolgálati Döntőbizottság** határozatának új eljárásra és a panasz érdemi elbírálására utasítására vonatkozó részét, ezt meghaladóan pedig az ítéletet helyezze hatályon kívül és utasítsa az elsőfokú bíróságot új eljárásra.
- [21] Hivatkozásképpen előadta, hogy az elsőfokú bíróság ítéletében megállapított tényállítás több ponton iratellenes, túlnyomórésztben az alperes bizonyítatlan álláspontjának visszatükröződése. Kérte a tényállítás kiegészítését és módosítását a deviza illetmény és egyéb járandóságra jogosultság időtartama, a foglalkozás-egészségügyi orvos felkeresésének napja, az első ízben történt ideiglenes alkalmatlansága megállapítása tekintetében. A foglalkozás-egészségügyi vizsgálatra vonatkozó ítéleti megállapítások csupán az alperes bizonyítatlan egyoldalú előadásán alapulnak: nem valós, hogy a vélemény kiadására a felperes teljeskörű vizsgálata alapján került sor. Iratellenes az a megállapítás, hogy a megbetegedés miatti vizsgálat a tartós külszolgálati állomáshely figyelembevételével történt, valamint, hogy a felperes teljes körű tájékoztatást kapott volna a foglalkozás-egészségügyi orvostól annak tartalmáról. Az ítélet azt sugallja, hogy a felperes a véleményt elfogadta, holott ez nem valós, szükséges az ítélet kiegészítése azzal, hogy 2017. november 22-i levélben az alkalmassági véleményt kifejezetten vitatta. A tényállásból hiányzik, hogy a felperes állította, hogy a másodfokú vélemény kifejezetten a munkáltatónak felróható okból maradt el. Az alkalmassági vélemény valótlan, az alkalmasság megítélése szakkérdés, melyre nézve tanú- és szakértői bizonyítást ajánlott fel, az elsőfokú bíróság azonban súlyos eljárási szabálysértést vétett, amikor a bizonyítást nem folytatta le. Szükséges az ítélet tényállítását kiegészíteni az üzemi balesetként való elismerés tényére és az arra vonatkozó határozatra, valamint arra, hogy az alperes a betegségről való tudomása ellenére munkavégzésre utasította. Nem valós az az ítéleti „sugalmazás”, hogy mivel nem adott az alperesnek keresőképtelenségi orvosi igazolást, nem is volt beteg. Az a releváns tény is kimaradt, hogy a perben többször hivatkozta, hogy visszamenőlegesen hat hónapra lehet a keresőképtelenséget igazolni. Az elsőfokú bíróság nem állapította meg, hogy a közzolgálati

jogviszony mely nappal szűnt meg, e körben szükséges az ítélet kiegészítése azzal, hogy a közszolgálati jogviszonya 2018. január 28. napján szűnt meg, ebből kifolyólag 2018. január 29-én már nem volt olyan jogszabályi kötelezettsége, hogy az alperes iratait, így a jogviszony újbóli megszüntetésére vonatkozó iratokat átvegye.

- [22] A felperes fellebbezésében hivatkozott a Kúria Közigazgatási és Munkaügyi Kollégiuma Joggyakorlat-elemző Csoportja 2015. november 24-én közzétett, a Kormánytisztviselői Döntőbizottság határozatainak bírósági felülvizsgálata című összefoglaló véleményében foglaltakra, többek között arra, hogy a kormánytisztviselő olyan tárgykörben is élhet keresettel, illetve kiterjesztheti a keresetét, amely kérdésben megelőzően nem kell panasszal élni. Érvelése szerint jogszabály nem írja elő, hogy panaszt a jogviszony megszüntetéséről rendelkező intézkedéssel szemben lehet csak előterjeszteni, a tartós külszolgálat egyoldalú megszüntetésével kapcsolatban nem, holott az egyértelműen összefügg a kormányzati szolgálati jogviszony megszüntetésével. Mivel a panasz, lényegét tekintve a közszolgálati jogviszony jogellenes megszűnésének megállapítására irányul, amelyhez a külszolgálat munkáltató általi egyoldalú megszüntetése okszerűen vezetett, ezért a panasz a kormányzati szolgálati jogviszony és a tartós külszolgálati jogviszony megszüntetésének együttes vizsgálatával és csak egységben bírálható el. Sérelmezte, hogy a határozatban a Döntőbizottság egységesen döntött az eljárás megszüntetéséről, így a határozatnak nincs olyan, a tartós külszolgálat megszüntetésére vonatkozó rendelkezése, amelynek ily módon történő helybenhagyásáról a bíróság önálló ítéleti rendelkezéssel dönthet.
- [23] Az elsőfokú bíróság ítélete sérti a Kp. 3. §, valamint a Kp. 78. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 265. §-ban foglaltakat, mert sem a **Közszolgálati Döntőbizottság**, sem az elsőfokú bíróság nem folytatott le bizonyítást a rendeltetésellenes joggyakorlásra tett felperesi állítás körében. A perbeli bizonyítás jogától a fél nem fosztható meg. A felperes hivatkozott a Kp. 2. § (1)-(3) bekezdésében és a 95. § (2) bekezdésében foglaltakra azzal, hogy a Kúria összefoglaló véleménye alapján a bíróság feladata elsődlegesen az, hogy a panaszt egységesen, mindenre kiterjedően érdemben bírálja el. A jogszabály a bíróság számára csak szükség esetén biztosítja, hogy a **Közszolgálati Döntőbizottságot** új eljárásra kötelezze, a fellebbezéssel támadott határozat azonban nem tér ki arra, hogy melyek azok a tények és körülmények, amelyek alapján a bíróság szükségesnek ítélte a Döntőbizottság új eljárásra kötelezését, az ítélet továbbá nem tartalmazza a bíróság iránymutatását az új eljárásra.
- [24] Súlyos eljárásjogi szabálysértés, hogy az elsőfokú bíróság mind a panasz, mind a kereset tartalmán túlterjeszkedett, illetve az egyes ítéleti rendelkezések a keresettel nem konzekvensek. Hivatkozott a Kp. 131. § (4) és (6) bekezdésében foglaltakra, mint olyanokra, melyek a keresetmódosítás korlátját jelentik. Miután jelen ügyben a panasz érdemi elbírálása nem történt meg, így ezen korlátozó rendelkezések a perben nem irányadóak. Az elsőfokú bíróság eljárási szabályt sértett azzal, hogy nem biztosította, hogy a bírósági eljárásban felajánlott bizonyítással a keresetét bizonyítsa. A bíróság tévesen, a bizonyítás jogellenes mellőzésével állapította meg tényként, hogy visszahívására azért került sor, mert jelezte az egészségügyi kockázatot. A bizonyítás csak a Kp. 78. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 268. § (4) bekezdésében meghatározott okból mellőzhető.
- [25] Súlyos eljárási szabálysértést követett el a bíróság azzal is, hogy a sérelemdíjra vonatkozó keresetet azért utasította el, mert a panasz erre vonatkozó igényt nem tartalmazott. A bíróságnak a keresetet el kellett volna bírálnia, az érdemi tárgyalást, bizonyítást le kellett volna folytatnia. Jelen ügyben a bíróság a marasztalási per különös szabályai alapján jár el, ezen perjogi rendelkezések értelmében a keresetet a felperes a tárgyalás berekesztéséig változtathatja meg, melyet az összefoglaló vélemény is megerősít. A keresetváltoztatás során olyan tárgykörben is élhet a felperes keresettel, illetve kiterjesztheti a keresetét, amely kérdésben megelőzően a Kttv. 190. § (2) bekezdése alapján panaszt nem kellett benyújtani. A sérelemdíj olyan kereseti igény, amelyben panasz nem terjeszthető elő, így - szemben az elsőfokú bíróság megállapításával - a Kttv.-ben meghatározott általános elévülési időn belül közvetlenül bírósághoz fordulhat.

- [26] A felperes sérelmezte, hogy a bíróság a költségmentességről nem külön végzésben döntött, így a teljes ítélet hatályon kívül helyezése indokolt a jogorvoslati joga megsértése miatt. Az ítélet nem felel meg a Kp. 84. § (2) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 346. § (3) bekezdésének sem, mert a perorvoslati tájékoztatás nem teljes körű, nem tartalmazza a fellebbezési tárgyalás tartása iránti kérelem szabályairól történő tájékoztatást. Az elsőfokú bíróság ítélete nem tartalmazza a rendelkező részben megállapított perköltség jogszabályok által történő számítási levezetését sem, így nem foglalható állás a tekintetben, hogy a perköltségről való rendelkezés jogalapjában és összecszerúségében a jogszabályoknak megfelel-e. A felperes általában is sérelmezte, hogy a bíróság nem segítette elő az felperesi igényérvényesítést.
- [27] Az alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult. Hivatkozásképpen előadta, hogy a felperes alaptalanul sérelmezi, hogy az elsőfokú bíróság nem rögzítette a kormányzati szolgálati jogviszony megszűnésének napját és alaptalanul kéri annak rögzítését, hogy a jogviszony 2018. január 28. napjával szűnt meg. Miután az elsőfokú bíróság e körben új eljárásra kötelezte a Döntőbizottságot, az ítéletben nem kellett érdemben állást foglalnia arról, hogy mely napon szűnt meg a jogviszony. A felperes megbetegedésével és annak megállapításával kapcsolatos, valamint a hazarendeléstől a külszolgálat megszüntetéséig felmerült releváns tényeket az elsőfokú ítélet tényállási része helytállóan tartalmazza olyan körben, amilyen körben a döntés meghozatala szempontjából annak jelentősége van.
- [28] A felperes által hivatkozott joggyakorlat-elemző csoport összefoglaló véleménye nem vehető teljeskörűen figyelembe, mivel az még a korábbi jogszabályi rendelkezések alapján kialakult bírói gyakorlaton nyugszik, és annak megalkotásakor még nem volt hatályban a Kp., ami teljesen új szabályozást vezetett be. A Kp. 95. § (2) bekezdés b) pontja ugyanis kifejezetten úgy rendelkezik, hogy a bíróság a **Közzszolgálati Döntőbizottság** határozatát a jogsértéssel érintett részében megsemmisíti. A bíróság a megsemmisítés mellett szükség esetén a **Közzszolgálati Döntőbizottságot** új eljárásra utasítja, ha hatáskörének hiányát állapította meg. A Kttv. 190. § (2) és (3) bekezdése markánsan elhatárolja, hogy mely intézkedések vonatkozásában kell a Kormánytisztviselői Döntőbizottsághoz panasszal fordulni és melyek azok az igények, amelyek közvetlenül keresettel a bíróság előtt érvényesíthetőek. A továbbiakban is irányadó a korábban már kialakult bírói gyakorlat, miszerint a Kormánytisztviselői Döntőbizottság hatáskörébe tartozik a kormányzati szolgálati jogviszony megszűnésével kapcsolatos vita is, hiszen a Kttv. 60. §-a is egy helyen, egy cím alatt szabályozza a jogviszony megszűnésének és megszüntetésének eseteit. Ebben nem következett jogszabályi változás.
- [29] A tartós külszolgálat megszüntetésére vonatkozó munkáltatói intézkedés jogszerűsége tárgyában nem terjeszthető elő közzszolgálati panasz a **Közzszolgálati Döntőbizottsághoz**, miután a Kttv. 190. § (2) bekezdésében szereplő taxatív felsorolásban ezen munkáltatói intézkedés nem szerepel. A Kttv. ezen rendelkezése kógens és nem értelmezhető kiterjesztően. A kormányzati szolgálati viszony megszüntetése (megszűnése) és a tartós külszolgálat megszüntetése két különböző jogintézmény. A Kttv. 190. § (3) bekezdése alapján a bíróság hatáskörébe tartozik minden olyan további igény érvényesítése, amit a (2) bekezdésben lévő taxatív felsorolás nem utal a Kormánytisztviselői Döntőbizottság hatáskörébe.
- [30] A felperes a kormányzati szolgálati jogviszony megszűnése vonatkozásában önállóan rendeltetésellenességre nem hivatkozott, és ilyen fel sem merülhet, miután a megszűnés a törvény erejénél fogva következik be, a munkáltató csupán megállapítja a kormányzati szolgálati jogviszony megszűnésének tényét. A felperes valójában a tartós külszolgálat megszüntetésével kapcsolatban állított rendeltetésellenesség alapján kívánta érvényesíteni a Kttv. 193. § (1) bekezdés a) pontja és (3)-(4) bekezdése szerinti jogkövetkezményt, aminek az alkalmazására kizárólag a kormányzati szolgálati jogviszony jogellenes, illetőleg rendeltetésellenes megszüntetése adhat alapot. Hivatkozott a Kúria a Mfv.I.10.079/2014/11. számú döntésében foglaltakra és arra, hogy abban a Kúria úgy foglalt állást, hogy a külszolgálatról történő visszahívás a munkáltatói jogkör

gyakorlójának mérlegelési jogkörébe tartozó döntés, ami ellen jogorvoslatnak akkor van helye, ha azt a törvény megengedi, illet azonban sem a Kttv., sem a kormányrendelet nem tartalmaz. A fentiek ellenére az elsőfokú bíróság - a rendeltetésellenességre való hivatkozással - érdemben elbírált a felperes e körben előterjesztett igényét és ennek során érdemben helytállóan utasította el a felperes keresetét. Helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy az alperes éppenhogy akkor járt volna el jogellenesen és rendeltetésellenesen, ha a felperest a szolgálati helyén bekövetkezett megbetegedése ellenére visszaküldte volna a szolgálati helyére a tartós külszolgálatának további teljesítése érdekében.

- [31] Ezzel kapcsolatosan a felperes alaptalanul sérelmezi a bizonyítási eljárás lefolytatásának hiányát, ugyanis a felperes a rendeltetésellenes joggyakorlás vonatkozásában csupán egy szubjektív feltételezést adott elő és nem tett olyan pontos tényelőadást sem, amit a bírói gyakorlat a rendeltetésellenes joggyakorlás állítása esetén megkíván. A rendeltetésellenes joggyakorlásra vonatkozó állítás bizonyítására nem voltak alkalmasak a felperes által előterjesztett bizonyítási indítványok. A Külszoltv. 20. § (3) bekezdés b) pontja azért biztosítja a külszolgálat mérlegelési jogkörön alapuló megszüntetési lehetőségét, hogy azzal a munkáltató minden (bármilyen) esetben élhessen, ha a konkrét külszolgálat valamilyen okból már nem tudja betölteni rendeltetését. Olyan külszolgálat, amelynek ellátása során az érintett kormánytisztviselő megbetegedett, nem tudja betölteni a rendeltetését, ezért a külszolgálat megszüntetésére vonatkozó jog rendeltetésével teljes mértékben összhangban lévő, adekvát és jogszerű joggyakorlást valósít meg a munkáltató, ha megszünteti azt a külszolgálatot, ami a kormánytisztviselő megbetegedéséhez vezetett.
- [32] A sérelemdíj tekintetében az elsőfokú bíróság helytállóan értékelte, hogy a felperes ezt a követelést is a jogviszony megszűnésével összefüggésben, arra tekintettel terjesztette elő. A felperes azt sérelmezte, hogy a jogviszony megszűnésének elkerülése érdekében a további foglalkoztatásának fenntartásával kapcsolatos eljárás (levelezés, egyeztetés, állásfoglalás, pályázati eljárás) során került megsértésre az emberi méltósága. Erre tekintettel az elsőfokú bíróság helytállóan foglalt állást akként, hogy ez az igény is a Döntőbizottsági határozatot támadó kereset keretén belül került előterjesztésre, ahhoz kapcsolódik, azonban ezt az igényt a felperes a panaszeljáráásban nem érvényesítette, ezért a bírósági eljárásban erre már jogszerű lehetősége a Kp. 131. § (6) bekezdése alapján nincsen. Ezen túlmenően az elsőfokú bíróság érdemben sem találta alaposnak a felperes ezen igényét, mivel a felperes nem jelölte meg pontosan, hogy a különféle állított sérelmekkel pontosan mely személyiségi joga sérült. A felperes a bíróság anyagi jogi pervezetését is alaptalanul sérelmezte.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [33] A fellebbezés - az alábbiak szerint - részben alapos.
- [34] A Kúria az ítéletet a Kp. 108. § (1) bekezdése alapján a fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem keretei között vizsgálta felül.

Kormányzati szolgálati jogviszony megszűnése

- [35] A Kttv. 190. § (2) bekezdésének a) pontja előírja, hogy a közszolgálati panaszt a sérelmesnek tartott munkáltatói intézkedésről szóló irat kézbesítésétől számított harminc napon belül lehet a **Közszolgálati Döntőbizottsághoz** benyújtani a kormányzati szolgálati jogviszony megszüntetésével kapcsolatos ügyekben. A **Közszolgálati Döntőbizottság** döntésével szemben a kormánytisztviselő, illetve a munkáltató bírósághoz fordulhat.
- [36] A Kp. 95. § (1) bekezdése szerint a bíróság ítéletével a jogvitát érdemben eldönti, a **Közszolgálati Döntőbizottságot** - a (2) bekezdésben meghatározott kivétellel - új eljárásra nem kötelezheti. A Kp. 95. § (2) bekezdés b) pontja szerint a bíróság a **Közszolgálati Döntőbizottság** határozatát a

jogsértéssel érintett részében megsemmisíti és szükség esetén a **Közzszolgálati Döntőbizottságot** új eljárásra kötelezi, ha az a hatáskörét túllépte, illetve hatáskörének hiányát jogsértően állapította meg.

- [37] A felek között elsőfokú és másodfokú eljárásban sem képezte vita tárgyát, hogy a Döntőbizottságnak a perbeli időben hatályos Kttv. 190. § (2) bekezdés a) pontja alapján a közzszolgálati panaszt a jogellenes kormányzati szolgálati jogviszony megszűnése tekintetében el kellett volna bírálnia, arra volt hatásköre. Az elsőfokú bíróság e körben helytállóan utalt a Kormánytisztviselői Döntőbizottság határozatai bírósági felülvizsgálata tárgyában született kúriai joggyakorlat-elemző csoport összefoglaló véleményében foglaltakra, mely szerint a kormányzati jogviszony megszűnését megállapító munkáltatói irat tekintetében a KDB hatásköre a Kttv. 190. § (2) bekezdés a) pontja alapján fennáll annak ellenére, hogy a jogszabályhely szövege a kormányzati szolgálati jogviszony megszüntetésével összefüggésben állapítja meg a Döntőbizottság hatáskörét. A Kttv. ugyanis „A kormányzati szolgálati jogviszony megszűnése” fejezetcím alatt egyaránt szabályoz megszűnési és megszüntetési eseteket, ezeket dogmatikailag vegyíti, nem teljesen különíti el. A jogi szabályozás változatlansága folytán ezen jogértelmezés a továbbiakban is irányadó.
- [38] A felperes fellebbezésében alaptalanul kifogásolta, hogy szükségtelen volt a Döntőbizottság új eljárásra utasítása, és a bíróságnak a szükséges bizonyítás lefolytatását követően érdemben el kellett volna bírálnia a megszűnés jogellenességét. Az elsőfokú bíróság nem sértette meg a Kp. 95. § (2) bekezdését, mert a rendelkezésben írt feltételek teljesültek: a Döntőbizottság hatáskörének hiányát jogsértően állapította meg, melyre tekintettel a kormányzati szolgálati jogviszony megszűnésének jogellenessége tekintetében nem foglalt állást. Ennek folytán kötelezte az elsőfokú bíróság új eljárásra a Döntőbizottságot. A felperes a fellebbezésben alaptalanul állította, hogy a határozat indokolása nem tér ki arra, hogy melyek azok a tények és körülmények, amelyek alapján a bíróság szükségesnek ítélte a Döntőbizottság új eljárásra kötelezését, és hogy az ítélet nem tartalmazza a bíróság iránymutatását az új eljárásra. Az ítélet ezekre a körülményekre kitér, tartalmazza, hogy a **Közzszolgálati Döntőbizottság** hatásköre fennáll, köteles lett volna e körben az eljárás lefolytatására és érdemi döntés hozatalára, ezért a bíróság a **Közzszolgálati Döntőbizottságot** e körben új eljárásra és a panasz érdemi elbírálására utasította.
- [39] A felperes alaptalanul hivatkozott fellebbezésében a Kormánytisztviselői Döntőbizottság határozatának bírósági felülvizsgálatáról szóló összefoglaló véleményben foglaltakra a tekintetben, hogy a bíróságnak a panaszt egységesen, mindenre kiterjedően érdemben kellett volna elbírálnia. A joggyakorlat elemző csoport összefoglaló véleményének, és az annak alapján született, a Kormánytisztviselői Döntőbizottság határozatának felülvizsgálata iránti per egyes kérdéseiről szóló 3/2016.(III.21.) KMK vélemény meghozatalakor a jogi szabályozás e vonatkozásban eltérő volt: az akkor hatályos polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 359/A. §-a arra az esetre, ha a Döntőbizottság hatáskörének hiányát jogszabálysértéssel állapította meg, a Döntőbizottság határozatának hatályon kívül helyezését írta elő, de a döntőbizottság új eljárásra utasításáról nem rendelkezett. Erre tekintettel mondta ki a hivatkozott KMK vélemény, hogy ezekben az esetekben a bíróságnak a Döntőbizottság eljárásától független új eljárás keretében kell az igényt elbírálni. A jelen eljárásra irányadó Kp. 95. § (2) bekezdés b) pontja a határozat megsemmisítését és - szükség esetén - az új eljárásra kötelezést írja elő arra az esetre, ha a Döntőbizottság hatáskörének hiányát jogsértően állapította meg, mely jelen ügyben megállapítható. Ezért az elsőfokú bíróság ítéletének ezen rendelkezése nem sértette a Kp. 95. §-át.
- [40] Tévesen rögzítette azonban az elsőfokú bíróság, hogy a **Közzszolgálati Döntőbizottság** kizárólag a felperes által előterjesztett eredeti panasz tartalma alapján köteles a felperesi igény elbírálására, azt a felperes a megismételt eljárásban ki nem terjesztheti, nem módosíthatja és nem is egészítheti ki. Ez utóbbi előírás téves, mert a **Közzszolgálati Döntőbizottságról** szóló 69/2019. (V. 4.) Korm. rendelet 12. § (1) bekezdése kifejezetten lehetővé teszi, hogy a panaszos a panaszt a Döntőbizottság határozatának meghozataláig módosítsa. Ugyanilyen szabályozást tartalmazott a panasz

elbírálásakor hatályos **Közzszolgálati Döntőbizottság**ról szóló 459/2017. (XII. 28.) Korm. rendelet 17. §-a is. Erre tekintettel a Kúria az elsőfokú bíróság ezen utasítását mellőzte.

- [41] A fentiek alapján a jogellenes jogviszony megszűnés tekintetében szükségtelen volt további bizonyítás lefolytatása, azt alaptalanul sérelmezte a felperes.

A kihelyezés visszavonása, tartós külszolgálat megszüntetése

- [42] A Kttv. közzszolgálati panasz benyújtásakor hatályos 190. § (2) bekezdése szerint a közzszolgálati panaszt a sérelmesnek tartott munkáltatói intézkedésről szóló irat kézbesítésétől számított harminc napon belül lehet a **Közzszolgálati Döntőbizottság**hoz benyújtani

- a) a kormányzati szolgálati jogviszony megszüntetésével;
- b) az összeférhetetlenség megszüntetésére irányuló írásbeli felszólítással;
- c) a minősítés, a teljesítményértékelés megállapításaival;
- d) a fegyelmi és kártérítési ügyben hozott határozattal;
- e) a kinevezés egyoldalú módosításával;
- f) a sérelemdíj megfizetése ügyében hozott határozattal kapcsolatos ügyekben. A **Közzszolgálati Döntőbizottság** döntésével szemben a kormánytisztviselő, illetve a munkáltató bírósághoz fordulhat.

- A (3) bekezdés c) pontja szerint a kormánytisztviselő közvetlenül a bírósághoz fordulhat keresetével a (2) bekezdésben és a b) pontban meghatározottakon kívüli egyéb tárgyú igény esetén az igény érvényesítésére vonatkozó elévülési időn belül.

- [43] A Kttv. 190. § (6) bekezdése szerint a munkáltatói jogkör gyakorlójának mérlegelési jogkörébe tartozó döntése ellen a kormánytisztviselő a **Közzszolgálati Döntőbizottság**hoz, illetve a bírósághoz akkor fordulhat, ha e törvény megengedi.
- [44] A fellebbezés alapján az volt a perben elbírálendő egyik jogkérdés, hogy jogvita kezdeményezhető-e a kihelyezés visszavonásával megvalósult tartós külszolgálat megszüntetése tekintetében, avagy az mérlegelési jogkörben hozott döntésnek minősül-e, amivel szemben nincs helye jogorvoslatnak. További kérdés volt, hogy az ezzel kapcsolatos jogvita a **Közzszolgálati Döntőbizottság** hatáskörébe tartozik-e.
- [45] A Külszoltv. 16. § (1) bekezdés c) pontja a tartós külszolgálat ellátására való kihelyezés feltételeként írja elő, hogy a kormánytisztviselő a kihelyező szervnél működő foglalkozás-egészségügyi szolgálat által elvégzett orvosi vizsgálat eredménye alapján a kijelölt állomáshelyen tartós külszolgálatra alkalmas legyen.

- [46] A Külszoltv. 20. § (3) bekezdése szerint a tartós külszolgálat

- a) a kihelyezett és a kihelyező szerv közös megegyezésével,
 - b) a kihelyezés visszavonásával,
 - c) a kihelyezett kérelmére,
 - d) nemzetközi jogi ok fennállása esetén,
 - e) a 18. § (3) bekezdése szerinti esetben, valamint
 - f) a 32. § (1) bekezdése szerinti esetben
- szüntethető meg.

- [47] A 20. § (5) bekezdése szerint a tartós külszolgálatot a kihelyezés visszavonásával a kihelyező vezető megszünteti, ha a kihelyezett

- a) a 16. § (1) bekezdésében meghatározott feltételeknek már nem felel meg, vagy
- b) az illetékes foglalkozás-egészségügyi szolgálat által végzett kötelező időszak, illetve soron kívüli orvosi vizsgálaton - neki felróhatóan - nem jelenik meg,
- c) a (7) bekezdésében foglaltak alapján ezt kéri.

- [48] Az alperes állította, hogy a kihelyezés visszavonására a felperes alkalmatlanságát megállapító foglalkozás-egészségügyi vélemény alapján került sor. Ez a Külszoltv. 20. § (5) bekezdés a) pontja

szerinti eset, amikor a kihelyező vezetőnek a 16. § (1) bekezdés c) pontjában szereplő alkalmazási feltétel hiánya miatt meg kell szüntetni a tartós külszolgálatot a kihelyezés visszavonásával, mert a kormánytisztviselő a kihelyező szervnél működő foglalkozás-egészségügyi szolgálat által elvégzett orvosi vizsgálat eredménye alapján a kijelölt állomáshelyen tartós külszolgálatra a továbbiakban már nem alkalmas. Ez a döntés, intézkedés nem mérlegelési jogkörben hozott döntés, hanem olyan, amit a Külszoltv. 20. § (5) bekezdése kötelező esetként szabályoz. A kihelyezést vissza kell vonni, ha a tartós külszolgálat ellátásának személyi feltételei nem állnak fenn, mert a kormánytisztviselő a kijelölt állomáshelyen tartós külszolgálatra nem alkalmas.

- [49] A perbeli eset az alperes által hivatkozott Mfv.I.10.079/2014/11. számú döntés tényállásától eltér, mert abban az ügyben a tartós külszolgálat megszüntetésére különösen fontos szolgálati érdekből került sor. Ugyancsak eltér a két eset alapjául szolgáló jogi szabályozás. Az alperes által hivatkozott eseti döntésben a 2012. július 28-ig hatályos Kr1. előírásai az irányadóak, amelynek 18. § (2) bekezdés b) pontja szerint a külszolgálat megszüntethető a kihelyezés visszavonásával; a Kr1. 20. § (1) bekezdés g) pontja tartalmazta, hogy a kihelyezés visszavonása a külszolgálat bármely szakaszában történhet különösen fontos szolgálati érdekből, a 21. § (5) bekezdés pedig úgy rendelkezett, hogy a kihelyezés visszavonása esetén a kihelyezettet a visszavonás indokairól tájékoztatni kell. Az alperes által hivatkozott kúriai döntés a tényállás és a jogi szabályozás eltérése folytán jelen ügyben nem volt alkalmazható.
- [50] A tartós külszolgálat megszüntetésének Külszoltv. 20. § (3) bekezdésében meghatározott esetei között valóban van olyan, ami a munkáltató mérlegelési jogkörébe tartozó döntés, a Külszoltv. 18. § (3) bekezdése és 20. § (3) bekezdés e) pontja által szabályozott esetben a jogszabály maga rögzíti a mérlegelési jogkörön alapuló döntéshozatalt, és a jogalkotó e helyütt szabályozta - egyebek mellett - a hivatali érdeket is. A perbeli eset azonban ettől eltérő, a Külszoltv. 20. § (5) bekezdése szerinti kihelyezés visszavonása nem munkáltatói mérlegelési jogkörbe tartozó döntés.
- [51] Erre tekintettel tévesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a kihelyezés visszavonásával megvalósuló tartós külszolgálat megszüntetése tárgyában a Kttv. 190. § (6) bekezdése alapján jogvita nem kezdeményezhető.
- [52] Ezt követően a Kúria vizsgálta, hogy a **Közszolgálati Döntőbizottságnak** fennállt-e a hatásköre a tartós külszolgálat megszüntetésére kapcsolatos közszolgálati panasz elbírálására. A Kttv.-nek az eljárás megindításakor hatályos 190. § (2) bekezdése tételesen felsorolja azokat az eseteket, amikor a sérelmes munkáltatói intézkedés közszolgálati panasz benyújtásával a Közszolgálat Döntőbizottság előtt támadható. Egyéb esetekben a kormánytisztviselő a Kttv. 190. § (3) bekezdés c) pontja szerint az elévülési határidőn belül bíróság előtt érvényesítheti az igényét. A tartós külszolgálat megszüntetése a Kttv. 190. § (2) bekezdése szerinti felsorolásban nem szerepel és azt ágazati jogszabály sem utalja a **Közszolgálati Döntőbizottság** hatáskörébe. A felperes érvelésével szemben a Döntőbizottságnak arra tekintettel sincs hatásköre a tartós külszolgálat megszüntetésének vizsgálatára, hogy az összefügg a kormányzati szolgálati jogviszony megszűnésével, mivel a tartós külszolgálat megszüntetése maga után vonta a határozott idő tartós külszolgálat időtartamához kötődő meghatározásából következően a kormányzati szolgálati jogviszony megszűnését. Ezen összefüggés a Kttv. kógens szabályozását a jogorvoslati eljárásra nem módosítja. A két eljárás összefüggéseire tekintettel, amennyiben a közszolgálati panasz elbírálásához feltétlenül szükséges, mód van a döntőbizottsági eljárás felfüggesztésére a **Közszolgálati Döntőbizottságról** szóló 69/2019. (IV. 4.) Korm. rendelet 17. §-a alapján. E szerint ha az ügy eldöntése olyan előzetes kérdés elbírálásától függ, amely tárgyban az eljárás más szerv hatáskörébe tartozik, a Döntőbizottság saját eljárását - a más szervnél folytatott eljárás jogerős vagy végleges befejezéséig - felfüggesztheti. Önmagában azonban a hivatkozott összefüggés a hatáskört nem hozza létre. Az elmondottakra tekintettel a tartós külszolgálat megszüntetésével kapcsolatos igény érvényesítése iránt a kormánytisztviselő a Kttv. 190. § (3) bekezdés c) pontja szerint elévülési időn belül bírósághoz fordulhatott, mely a jelen esetben megvalósult.

[53] Jogsértő azonban az elsőfokú bíróság ítélete arra tekintettel, hogy bár a bíróság úgy ítélte meg, hogy a tartós külszolgálat megszüntetése tekintetében jogvita nem kezdeményezhető, mégis érdemben elbírált a felperes rendeltetésellenes joggyakorlásra hivatkozását. Amennyiben az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a tartós külszolgálat megszüntetése tekintetében jogvita nem kezdeményezhető, úgy az eljárást a Kp. 81. § (1) bekezdés a) pontja és a 48. § (1) bekezdés d) pontja alapján meg kellett volna szüntetnie. Az elsőfokú bíróság nem így járt el, érdemi elutasító döntést hozott a rendeltetésellenességre való hivatkozás alaptalansága alapján, ugyanakkor a felperes jogellenességre való hivatkozásait egyáltalán nem bírálta el. Megfelelően alkalmazandó a joggal való visszaélés tilalmának megsértésével kapcsolatos munkaügyi perekben felmerült egyes kérdésekről szóló 5/2017.(XI.28.) KMK vélemény, melynek 3. pontja szerint a több jogcímre történő egyidejű hivatkozás esetén a bizonyítási eljárás során nem a kereseti kérelem sorrendjében előadottak határozzák meg a jogellenességi okok vizsgálatát. Előbb a tételes jogszabályba ütközés vizsgálata szükséges, majd az előbbi alaptalansága esetén van lehetőség az általános magatartási követelmények, a joggal való visszaélés megsértésének vizsgálatára. A felperes hivatkozott arra, hogy az alkalmatlan vélemény nem valós, illetve, hogy az alperes jogsértően járt el, amikor a másodfokú foglalkozás-egészségügyi szakvéleményt nem szerezte be a felperes véleményt vitató levele és saját utasítása ellenére. Ennélfogva a kihelyezés visszavonásának törvényi feltételei nem álltak fenn. Állította, hogy nem volt alkalmatlan, az alperes nem biztosított megfelelő munkakörülményeket. A tartós külszolgálat megszüntetése tekintetében az elsőfokú bíróság úgy hozott ítéletet, hogy a szükséges tényállást nem állapította meg, a felperes hivatkozásait teljeskörűen nem bírálta el, a felperes által felajánlott bizonyítást nem folytatta le, de annak mellőzését sem indokolta. Mindezzel sértette a Kp. 84. § (2) bekezdése folytán alkalmazandó Pp. 346. § (4)-(5) bekezdéseit.

érelemdíj

- [54] Az elsőfokú bíróság ítélete iratellenesen tartalmazza, hogy az 1.000.000 forint sérelemdíjat a felperes a jogellenes jogviszony megszüntetésével összefüggésben, arra tekintettel érvényesítette volna. A felperes az 1.000.000 forint sérelemdíj iránti igényét az alperesnek a kormányzati szolgálati jogviszony megszűnését megelőző, megítélése szerint emberi méltóságot sértő, állítása szerint ellenséges és méltatlan, megfélemlítő intézkedéseire alapította, nem pedig a jogellenes jogviszony megszüntetés jogkövetkezményeit szabályozó Kttv. 193. §-ára. Tévesen állapította meg az elsőfokú bíróság azt is, hogy miután a felperes ezen kereseti kérelmét a **Közszolgálati Döntőbizottság** előtt előterjesztett közszolgálati panasz nem tartalmazta, ezért a keresetét az eredeti panasz beadványhoz képest nem terjeszthette ki, és tévesen utasította el a bíróság erre tekintettel érdemben a keresetet.
- [55] A személyiségi jogi sérelem miatt a kormánytisztviselő által a munkáltatóval szemben előterjesztett sérelemdíj iránti igényt a perbeli időben hatályos Kttv. 190. § (2) bekezdése alapján nem kellett közszolgálati panasszal érvényesíteni. Ilyen előírás a Kttv. 190. § (2) bekezdés f) pontja alapján csak akkor érvényesül, ha a munkáltató a Kttv. 11. § (5) bekezdése alapján a közszolgálati tisztviselőt kötelezte sérelemdíj megfizetésre külön határozattal.
- [56] A Kttv. 11. § (4) bekezdése szerint az e törvény hatálya alá tartozók személyiségi jogainak megsértése esetén jogkövetkezményként a Polgári Törvénykönyv (a továbbiakban: Ptk.)
- a) 2:51. § (1) bekezdését, 2:52. § (1) bekezdését kell alkalmazni, továbbá
- b) 2:52. § (2) és (3) bekezdését, valamint 2:53. §-át azzal az eltéréssel kell alkalmazni, hogy e rendelkezések alkalmazásakor e törvény kártérítési felelősségre vonatkozó szabályai az irányadók.
- [57] A kormánytisztviselő nem jogellenes megszüntetéssel kapcsolatos személyiségi jogi sérelemre hivatkozással előterjesztett sérelemdíj iránti követelését az elévülési időn belül közvetlen bírósághoz fordulással érvényesítheti a Kttv. 190. § (3) bekezdés c) pontja alapján. Az elsőfokú bíróság által

felhívott Kp. 131. § (6) bekezdése téves hivatkozás, a rendelkezés az olyan új tények, körülmények, bizonyítékok figyelembevételét zárja ki, melyet a fél önhibájából a Döntőbizottsági eljárásban nem érvényesített. A felperes sérelemdíj iránti követelése olyan új kereseti kérelem, mellyel kapcsolatban nem lehetett a Döntőbizottsághoz fordulni, erre tekintettel a felperes a Kttv. 190. § (3) bekezdés c) pontja alapján elévülési időn belül érvényesíthette igényét, ezért azt érdemben el kell bírálni. A Kp. keresethalmazatra vonatkozó 38. § (4) bekezdése a jogellenes megszüntetés jogkövetkezményeinek és a sérelemdíj iránti keresetnek az együttes érvényesítését megengedik.

- [58] Az elsőfokú bíróság fenti jogi álláspontja ellenére érdemben is elbírálta a sérelemdíjra vonatkozó keresetet és azt elutasította azzal az indokkal, hogy a felperes az emberi méltóság sérelmére hivatkozás mellett nem jelölte meg azt a konkrét személyiségi jogot, amelyet az alperes megsértett, noha ez a felperes sérelemdíj iránti kérelmének elbírálásához feltétlenül szükséges. A Magyar Alaptörvény és a nemzetközi dokumentumok (többek között az Egyesült Nemzetek Alapokmánya, az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozata, az Európai Unió Alapjogi Chartája) mind tartalmazza és deklarálja az emberi méltósághoz való jogot, mint olyat, amely nem csupán egy az alapjogok közül, de a többi alapjog kiinduló pontjául is szolgál, általános személyiségi jog. Az „emberi méltósághoz való jog olyan szubszidiárius alapjog, amelyet mind az Alkotmánybíróság, mind a bíróságok minden esetben felhívhatnak az egyén autonómiájának védelmére, ha az adott tényállásra a konkrét, nevesített alapjogok egyike sem alkalmazható” [8/1990. (IV. 23.) AB határozat]. Ezért önmagában amiatt, mert a felperes az emberi méltóság sérelme mellett nem határozott meg más, az emberi méltóságból levezethető személyiségi jogot, a keresetet elutasítani nem lehet. A tényállás feltárása és a felperes által állított jogsérelm tényleges vizsgálata alapján, a tényállás megállapításhoz szükséges bizonyítás lefolytatása után lehet állást foglalni abban a kérdésben, hogy az alperes a jogviszony megszűnését megelőzően valóban és objektíve ellenséges és méltatlan, megfélemlítő intézkedéseket hozott-e. Az elsőfokú bíróság azonban - eltérő jogi álláspontja folytán - elmulasztotta az ehhez szükséges vizsgálatot.

Egyéb eljárásjogi szabálysértésekre hivatkozás

- [59] A felperes elsődlegesen személyes költségmentesség, másodlagosan munkavállalói költségmentesség iránti kérelmet terjesztett elő. A személyes költségmentesség iránti kérelem elbírálására a költségmentesség és a költségfeljegyzési jog polgári és közigazgatási bírósági eljárásban történő alkalmazásáról szóló 2017. évi CXXXVIII. törvény az irányadó, a 13. § (2) bekezdés szerint a költségkedvezmény engedélyezése iránti kérelmet visszautasító határozat ellen külön fellebbezésnek van helye. A Pp. 346. § (6) bekezdése szerint az ítélet a jogi indokolást követően az eljárás folyamán hozott végzés indokolását akkor tartalmazza, ha e törvény szerint a végzés külön fellebbezéssel nem támadható, de a bíróság azt e törvény szerint köteles indokolni és arra az ítélet meghozataláig nem került sor. Helyesen hivatkozott a felperes fellebbezésében arra, hogy az elsőfokú bíróság eljárási szabályt sértett, amikor nem külön, fellebbezhető végzéssel döntött a személyes költségmentesség iránti kérelem elbírálásáról, hanem arról az ítéletben határozott. Ugyancsak jogszabálysértő, hogy a bíróság a felperes munkavállalói költségkedvezményéről sem döntött a munkavállalói költségkedvezmény megállapításáról és érvényesítésének szabályairól 73/2009. (XII. 22.) IRM rendelet 3. § (1) bekezdése szerint külön fellebbezhető végzésben. A költségmentesség tárgyában való döntés elmaradása és arról az ítéletben való határozathozatal azonban nem volt az ügy érdemére kiható súlyos eljárási szabálysértés, mivel a felperes maga sem állította fellebbezésében, hogy a kedvezményekre jogosult lett volna.
- [60] A Kp. 84. § (2) bekezdése folytán alkalmazandó Pp. 346. § (3) bekezdése szerint a perorvoslati rész tartalmazza, hogy az ítélet ellen van-e helye fellebbezésnek, azt hol és mennyi idő alatt lehet benyújtani, továbbá a fellebbezési tárgyalás tartására irányuló kérelem szabályairól történő tájékoztatást. Az elsőfokú ítélet perorvoslati részének hiányosságát alappal sérelmezte a felperes

fellebbezésében, mivel az a jogszabály kifejezett előírása ellenére nem tartalmazta a fellebbezési tárgyalás tartására irányuló kérelem szabályairól történő tájékoztatást. Ez azonban szintén nem tekinthető az ügy érdemére kiható eljárási szabálysértésnek, már csak azért sem, mert a felperes fellebbezésében a tárgyalás tartása iránti kérelmét előterjesztette.

- [61] A Kp. 100. § (2) bekezdése b)-c) pontja szerint a fellebbezés tartalmazza a fellebbezést megalapozó jogszabálysértést a jogszabályhely pontos megjelölésével, illetve azt a közzétett kúriai határozatot és annak azt a részét, amelytől az ítélet jogkérdésben eltér és a másodfokú bíróság döntésére vonatkozó határozott kérelmet. A Kp. 104. § (1)-(2) bekezdései szerint a 100. § (2) bekezdés b) pontja tekintetében hiánypótlásnak nincs helye. Ha a fellebbezésben tartalmilag helyesen történik hivatkozás a jogszabálysértés tényére, de a megsértett jogszabályhely megjelölése téves, ezen okból a fellebbezés nem utasítható vissza.
- [62] A közigazgatási bírósági eljárásban a fellebbezési kérelem egymással szorosan összefüggő kötelező tartalmi kellékei a jogszabálysértés és a megsértett jogszabályhely megjelölése, valamint annak kifejtése, hogy a fél milyen bírósági döntést kér. A Kúria a Kp. 100. § (2) bekezdése helyes értelmezésével kapcsolatban korábban (pl. Kfv.VII.37.422/2020/8., Kfv.VII.37.651/2020/6.) már rámutatott: ezen együttes törvényi feltételeknek a fél akkor tesz eleget, ha egyrészt a megsértett jogszabályhelyet konkrétan megjelöli, másrészt pedig a hivatkozott jogszabálysértést tartalmilag is körülírja, az arra vonatkozó jogi álláspontját kifejti, vagyis, ha a jogszabálysértésre való hivatkozása indokait is ismerteti. A tartalmi elemek hiánya vagy fogyatékosága esetén ugyanis a Kúria nem kerül abba a helyzetbe, hogy egzaktnak megismerhesse azt az okot vagy okokat, amelyek miatt a fél a jogerős határozatot jogszabálysértőnek tartja. Emellett a fellebbezési kérelem e tartalmi elemei meghatározzák a fellebbezési eljárás tartalmi és perjogi kereteit.
- [63] A fellebbezés több helyen hiányos, a felperes nem jelölt meg jogszabálysértést, illetve pontos jogszabályhelyet az iratellenes, illetve hiányos tényállás támadásával, a kereseti kérelmen túlterjeszkedéssel, és a perköltség számítás levezetésével kapcsolatban. A kereseti kérelmen túlterjeszkedés kapcsán a fellebbezésben a jogszabálysértés sem került meghatározásra és kifejtésre. Ezért az elsőfokú döntést a Kúria a fenti körben nem vizsgálta.

A Kúria döntése és utasítása a megismételt eljárásra

- [64] A fent írtak alapján a Kúria az elsőfokú bíróság ítéletét a Kp. 109. § (1) bekezdése alkalmazásával, a rendelkező részben foglaltak szerint helybenhagyta, egyebekben, a Kp. 110. § (2) bekezdése alkalmazásával az elsőfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasította.
- [65] A megismételt eljárásban az elsőfokú bíróság köteles a felperes tartós külszolgálat jogellenes megszüntetése és az 1.000.000. forint sérelemdíj kapcsán előterjesztett kereseti kérelmeit érdemben tárgyalni, e körben a felperest személyesen meghallgatni, tényállításait és sérelmeit a szükséges bizonyítás lefolytatása és az irányadó jogi szabályozás alapján elbírálni. A bíróságnak állást kell foglalnia arról, hogy a kihelyezés visszavonásának a Külszoltv. 20. § (5) bekezdésében meghatározott törvényi feltételei megvalósultak-e, ennek során választ kell adnia arra a kérdésre, hogy a felperes tartós külszolgálati visszavonással való megszüntetésekor hatályos Külszoltv., vagy más jogszabály a támadott intézkedés kapcsán a felmentéshez hasonló indokolási és bizonyítási kötelezettséget megállapított-e. Az intézkedés jogellenességére vonatkozó felperesi hivatkozások elbírálása és a bizonyítás tekintetében irányadó a joggal való visszaélés tilalmának megsértésével kapcsolatos munkaügyi perekben felmerült egyes kérdésekről szóló 5/2017. (XI. 28.) KMK vélemény: előbb a tételes jogszabályba ütközés, majd az emiatti megalapozatlanság megállapítása után van lehetőség a joggal való visszaélés követelménye, jelen esetben a Kttv. 10. § (4) bekezdése alperes általi megsértésének vizsgálatára e körben arra, hogy a felperes kihelyezésének visszavonására retorzióból, érdekérvényesítési lehetőségének elfojtása érdekében került-e sor. A

kihelyezés jogellenes visszavonása, a joggal való visszaélés és az emberi méltóság sérelmének bizonyítása a felperes bizonyítási érdeke és bizonyítási terhe.

Záró rész

- [66] A felperes az elsőfokú eljárásban a **Közzszolgálati Döntőbizottság** határozatának hatályon kívül helyezésével kapcsolatban pernyertes volt, majd sikertelenül fellebbezett ezen ítéleti rendelkezés ellen. A Kúria a közzszolgálati jogviszony megszűnésének jogellenességével kapcsolatos döntőbizottsági határozatot véglegesen elbírálta, ezért - a Kp. 35. § (1) bekezdése folytán alkalmazandó Pp. 383. § (5) bekezdése alapján - rendelkezni kellett e rész vonatkozásában a perköltség és illeték viseléséről.
- [67] Az elsőfokú perköltségről való rendelkezés a Kp. 35. § (1) bekezdése folytán alkalmazandó Pp. 83. § (1) bekezdésén és a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) és (6) bekezdésein alapul. Az összeg meghatározásakor a Kúria mérlegelte, hogy a kormánytisztviselői jogviszony megszűnésének jogellenessége kapcsán az elsőfokú bíróság és a Kúria érdemben nem foglaltak állást, a Döntőbizottság hatáskör hiányának jogellenes megállapítására tekintettel került sor a határozat hatályon kívül helyezésére és az új eljárásra utasításra, mely tekintetben az alperes sem vitatta a jogellenességet. A döntőbizottsági határozat vonatkozásában a le nem rótt elsőfokú eljárási illetéket az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 5. § (1) bekezdése és a Pp. 95. § (1) bekezdése alapján - az alperes személyes illetékmentességére tekintettel - a Magyar Állam viseli.
- [68] A fellebbezési illeték összege az Itv. 46. § (1) bekezdése alapján 2.500.000 forint, melyből a felperes köteles a véglegesen elbírált rész vonatkozásában 40.000 forintot megfizetni, mert sikertelenül támadta a Döntőbizottság határozatára vonatkozó rendelkező részt. Az alperes másodfokú perköltsége e tekintetben - figyelemmel a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (5)-(6) bekezdéseire és a 4/A. §-ra - 50.000 (ötvenezer) forint és ÁFA, melyet a felperes köteles megfizetni a Kp. 35. § folytán alkalmazandó Pp. 83. § (1) bekezdése alapján.
- [69] A hatályon kívül helyezett rész vonatkozásában a Kúria a Kp. 110. § (3) bekezdése szerint eljárva csak a másodfokú eljárásban felmerült költség összegét állapította meg, annak viseléséről az új határozatot hozó bíróság dönt. A Kúria a felek másodfokú perköltségének összegét a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (5)-(6) bekezdései és a 4/A. §-a alapján határozta meg. A Kúria az összeg megállapításakor mérlegelte a pertárgyértéket, az előterjesztett nyilatkozatokat és a tárgyaláson való megjelenést. A fellebbezési illeték összege az Itv. 46. § (1) bekezdésén alapul.
- [70] A Kúria a fellebbezést a Kp. 107. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson bírálta el.
- [71] Az ítélet elleni felülvizsgálat lehetőségét a Kp. 116. § d) pontja, a fellebbezés lehetőségét a Kp. 99. §-a zárja ki.

, 2020. november 23.

. Magyarfalvi Katalin s. k. a tanács elnöke, Dr. Kulisity Mária s. k. előadó bíró,
Mészárosné Dr. Szabó Judit s. k. bíró